
JUVENIELE PLANTAIRE DERMATOSE

WAT IS JUVENIELE PLANTAIRE DERMATOSE ?

Juvenile plantaire dermatose is een eczeemachtige aandoening op de voetzolen die alleen bij jonge kinderen voorkomt. De huid van de voetzolen is rood, droog, schilferend en met kloofjes. *Juveniel* betekent 'bij jeugdigen', *plantair* betekent 'op de voetzolen' en *dermatose* betekent huidziekte. De aandoening komt voor bij kinderen van 3-15 jaar, en in die groep weer het meest bij jongetjes van 4-8 jaar.

HOE ZIET JUVENIELE PLANTAIRE DERMATOSE ER UIT ?

De afwijkingen zitten op de voetzolen, vooral op de drukplekken: de hiel, de voorvoet, en de onderkant van de grote teen. De huid ziet er rood uit, glanzend, soms met schilfertjes. Er kunnen kloven in ontstaan die pijnlijk zijn. Juvenile plantaire dermatose kan langdurig aanwezig blijven, soms enkele jaren, maar gaat uiteindelijk vanzelf weer over; in ieder geval rond de puberteit.

WAT IS DE OORZAAK VAN JUVENIELE PLANTAIRE DERMATOSE ?

Men denkt dat juvenile plantaire dermatose wordt veroorzaakt door de inwerking van vocht op de huid, en dat vocht is in dit geval zweet. Als de huid van de voetzool steeds vochtig is, en dat gebeurt bij bijvoorbeeld als je last hebt van zweetvoeten of niet goed ventilerende schoenen draagt, dan kan de huid geïrriteerd raken en rood, droog en schilferend worden. Vanwege de relatie met zweet wordt het ook wel het **sweaty sock syndrome** (zweetvoeten syndroom) genoemd. Slecht ventilerende schoenen, bijvoorbeeld gym schoenen met veel synthetische materialen, plastic en rubber, of kunststof laarzen, zijn een belangrijke oorzaak. Ook slecht absorberende sokken van polyester of nylon zijn een mogelijke oorzaak.

Juvenile plantaire dermatose komt vaker voor bij kinderen die atopisch zijn (kinderen die een aanleg hebben voor allergische reacties en atopisch eczeem). Dit kan verklaard worden uit het feit dat kinderen met atopie vaker een droge huid hebben die gevoelig is voor de inwerking van vocht. En juvenile plantaire dermatose komt vaker voor in de winter (misschien omdat er in de zomer meer luchtig schoeisel wordt gedragen). Daarom wordt het ook wel **atopic winter feet** (atopische wintervoeten) genoemd.

HOE WORDT DE DIAGNOSE GESTELD ?

De diagnose wordt gesteld op het klinisch beeld. Er zijn een paar beelden die er op kunnen lijken, zoals voetschimmel, chronisch hand- en voeteceem, en een contactallergie voor schoenen. Soms moeten er wat schilfers onder de microscoop worden bekeken om voetschimmel uit te sluiten. Als aan een allergie voor schoenmaterialen wordt gedacht dan moet er een contactallergologisch onderzoek worden gedaan met plakkers op de rug.

HOE WORDT JUVENIELE PLANTAIRE DERMATOSE BEHANDELD ?

Ventileren

Zorg voor luchtig schoeisel: ademend, veel gaatjes, sandalen, sloffen in huis of zoveel mogelijk geen schoenen dragen als het kan. Geen afgesloten gym schoenen met veel plastic en rubber en niet-doorlaatbare kunststoffen. Niet de hele dag laarzen dragen. Draag dikke katoenen sokken en wissel die vaak als ze vochtig worden. De huid van de voetzolen niet afwassen met agressieve zeep (droogt uit).

Vette zalven

Houdt de huid van de voetzolen de hele dag vet. Smeer de voetzolen in met een vette zalf zoals lanette-vaseline, of pure vaseline. Doe dit 's ochtends voordat de kinderen na school gaan. Bij thuiskomst opnieuw, en ook direct droge schone sokken aantrekken. Breng ook voor het slapen gaan een vette zalf aan zodat dit 's nachts kan intrekken.

Andere zalven

Er kunnen ook zalven worden gebruikt met vochtinbrengende bestanddelen, zoals Calmurid zalf of ureumzalf. Ook teerzalven 's nachts laten intrekken wil nog wel eens helpen. Teerzalven herstellen de huidbarrière. Een voorbeeld van een teerzalf is teeroplossing 10 of 20% in lanettezalf.

Er zijn bij de apotheek en bij de drogist ook zelfzorg producten te koop (zonder recept) die speciaal bedoeld zijn voor droge voeten met kloofjes. Een voorbeeld is de Gehwol productlijn: Gehwol voetcrème, Gehwol klovenzalf, en Gehwol balsem voor droge en gesprongen huid. Er zijn meer van dit soort producten, vraag de apotheker / drogist om advies.

Lokale corticosteroiden

In hardnekkige gevallen zijn ontstekingsremmende Corticosteroïdzalven ('hormoonzalven') nodig. Zonodig kunnen hieraan vochtinbrengende bestanddelen worden toegevoegd.

WAT ZIJN DE VOORUITZICHTEN ?

Juvenile plantaire dermatose kan langdurig blijven bestaan, enkele maanden tot enkele jaren, maar uiteindelijk gaat het vanzelf weer over. Het verloopt in golven, soms is het ernstig, met pijnlijke kloven, soms is het bijna weg. In de wintermaanden is het meestal het ergste. In de zomer gaat het beter, vooral als er luchtige schoenen (sandalen, slippers) of geen schoenen worden gedragen. Rond de puberteit verdwijnt het meestal helemaal.

